

található: ugyanebben a szövegközi ábrák: *Coprinus micaceus* fo. *irregularis* (szabálytalan kalap; fig. 1., 22. old.), *Agaricus Schumacheri* (fasciatio, fig. 3. a—c, 24. old.).

Új faj:

*Chalymotta macrocystis* VOUK et PEVALEK nova species (diagn. p. 22 des kroat. Textes, Fig. 2 a—c auf S. 23): Pileo sicco, subflocculoso, azono, nitide brunneo, 5—7 cm. lato, convexo, campanulato, dein applanato et  $\pm$  acuminato (acumine opaco); lamellis adfixis brunneo-nigrescentibus; acie alba, cystidiis clavatis 60  $\mu$  longis et cca 15  $\mu$  latis; sporis nigro-brunneis limoniformibus 5  $\mu$  latis et 7.5 longis et valde papillosis. Stipite cavo, 9—12 cm. alto, albido, basi nitide brunneo, flocculoso, longitudinaliter fibrilloso.

Habitat: caespitosa gregatim ad terram in horto botanico Zagrebiensi (21. X. 1914.). Gy.

system. Teil befindet sich im kroatischen Texte p. 18—25: die Textfiguren (ebendort) stellen *Coprinus micaceus* fo. *irregularis* VOUK et PEV. mit unregelmässigem Hut und Fasciation von *Agaricus Schumacheri* dar.

Neu beschrieben wird:

## Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

### Referate über ausländische botanische Arbeiten.

«Beiträge zur allgemeinen Botanik» Herausgegeben von Dr. G. HABERLANDT. — I. Band I. Heft. Mit 3 Taf. u. 30 Textfig. — Berlin, Verl. von Gebr. BORNTRAEGER. 1916: XI. + 149. — 8°. — Preis: 19 K.

«A berlini egyetem növény-physiologiai intézetéből» felirással fognak ezentúl — időhöz nem kötve — megjelenni a Beitrage-ok, az intézetben készült munkákat és dissertatiókat tartalmazva. Bevezetésül (p. 1—XI.) Dr. G. HABERLANDT igazgató ismerteti röviden az új intézetet, amelynek építési és berendezési költsége 394.000 M.-ra rúgott.

Unter dem Titel: «Aus dem pflanzenphysiologischen Institut der Universität Berlin» werden diese Beiträge in zwangslosen Heften, welche die in diesem Institut ausgeführten Arbeiten. Dissertationen enthalten werden, erscheinen. Zur Einführung beschreibt (p. 1—XI.) G. HABERLANDT das neue Institut, dessen Gesamtkosten einschliesslich der inneren Einrichtung sich auf 394.000 M. beliefen.

Az első füzetben a következő cikkek jelentek meg:

Das erste Heft enthält folgende wertvolle Abhandlungen:

OTTO BANNERT: Über den Geotropismus einiger Infloreszenzachsen und Blütenstiele. — ERICH WINDEL: Über die Beziehungen zwischen Funktion und Lage des Zellkernes in wachsenden Haaren. — WALTER RASCH: Über den anatomischen Bau der Wurzelhaube einiger Glumifloren und seine Beziehungen zur Beschaffenheit des Bodens. — ROBERT HÄUSER: Untersuchungen an Makrogametophyten von Piperaceen.

Helyszűke miatt az egyes dolgozatokat nem ismertethetjük. Különben is, aki e kérdésekkel foglalkozni fog, e Beitrag-okat úgysem nélkülözheti.

Raummangels wegen können wir über diese Arbeiten nicht ausführlicher referieren. Diese «Beiträge» wird sowieso niemand — der sich mit diesen Fragen beschäftigt — entbehren können. Gy.

Kövesi F.: Sur l'assimilation de l'azote par les poils des plantes. (Rev. gén. de Bot. XXVI. 1914: 22—47, 106—128).

Szerző egy magaserkesztette készüléket ismertet, amelyben különféle növények dugványai nitrogénmentes légkörben nevelhetők. Ennek a készüléknek segítségével kimutatja, hogy téves az az állítás, hogy a növények szórképletei a levegőből nitrogént vesznek fel.

Verf. beschreibt einen von ihm konstruierten Apparat, in welchem es möglich ist Stecklinge verschiedener Pflanzen in einer nitrogenfreien Atmosphäre zu kultivieren. Mit Hilfe dieses Apparates weist er nach, dass die Behauptung, dass Trichome der Pflanzen Stickstoff aus der Luft aufnehmen, eine irrthümliche ist.

Kövesi F.: De l'assimilation de l'azote de l'air et de la réaction des matières albuminoides contenues dans les poils «spécialisés» des plantes cultivées dans l'oxygène en l'absence d'azote. (Trav. Biol.-véget.; livre dédié à G. BONNIER, 405—415)

Összefoglalása szerző vizsgálati eredményeinek arra a kérdésre vonatkozólag, vajjon assimilálnak-e a növényi szórképletek nitrogént? JAMIESON, ZEMPLÉN és ROTH (v. ö. Magy. Bot. Lapok VIII. (1909.) évf. 243—245. old.) állításaival szemben tagadja a szórőknek nitrogénassimiláló képességét.

Zusammenfassung der Untersuchungsergebnisse des Verf. über die Frage, ob Pflanzenhaare Stickstoff assimilieren vermögen, die entgegen der Behauptungen JAMIESON's, ZEMPLÉN's und ROTH's (vgl. Ung. Bot. Bl. Jahrg. VIII (1909), p. 243—245) verneint wird.

D.

Fr. Maloch: Květena v Pezeňsku. — Flora des Pilsen-Landes. I. systematischer (floristischer) Teil. — 316 Seiten. Pilsen 1913. (Mit Unterstützung des Bezirks- u. Gemeindeausschlusses in Pilsen).

A mű pontos termőhelymegjelölések, ökológiai és egyéb megjegyzések kíséretében felsorolását adja 3000-nél több kryptogam és phanerogam fajnak (a nyálkagombáktól a pillangós virágúakig), melyeket a szerző Pilsen város kiterjedtebb környékén (kb. 40 km.-es körzetben) észlelt.

Két faj, a *Leptosphaeria limosa* BUB. és a *Coniothecium bohemicum* BUB., továbbá egy hybrid, a *Gnaphalium luteo-album*  $\times$  *silvaticum* = *G. Mallochii* PODP. a tudományra nézve újak; a *Thelephora coralloides* FR. és a *Rubus fissus* LINDL. újak az osztrák-magyar monarchia területére, a *Didymium physaroides* (PERS.), *Chondrioderma spumaroides* FR., *Fossombronia Dumortieri* LINDB., *Cynodontium schisti* WAHLB. és *Epilobium roseum*  $\times$  *Lamyi* pedig Csehországra nézve újak.

Érdekes az előfordulása néhány havasi zuzmónak, s *Cladonia alpestris* (L.) RBH., *Cl. bellidiflora* (ACH.) SCHAEER. és a *Parmelia encrusta* (SMFL.) NYL.-nek, 600 és 854 m. tengerszintfeletti magasságban. A thermophil fajokat szerző a kutató terület számos folyóvize mentén előfordulásuk végpontjág követi.

Das Werk enthält eine Aufzählung von über 3000 Kryptogamen- und Phanerogamen-Arten (von den Myxomyceten bis zu den Papilionaceen), welche der Verfasser in der weiteren Umgebung der Stadt Pilsen (etwa im Umkreise von 40 km.) konstatiert hat, mit genauen Fundortsangaben, ökologischen u. a. Bemerkungen.

Zwei Arten *Leptosphaeria limosa* BUB., *Coniothecium bohemicum* BUB. und ein Bastard: *Gnaphalium luteo-album*  $\times$  *silvaticum* = *G. Malchii* PODP. sind neu; *Thelephora coralloides* FR. und *Rubus fissus* LINDL. sind neu für die Österreichisch-Ungarische Monarchie; *Didymium physaroides* (PERS.) *Chondrioderma spumaroides* FR., *Fossombronia Dumortieri* LINDB. und *Epilobium roseum*  $\times$  *Lamyi* sind neu für Böhmen.

Interessant ist das Vorkommen einiger alpinen Flechten, wie: *Cladonia alpestris* (L.) RBH., *Cl. bellidiflora* (ACH.) SCHAEER., *Parmelia encrusta* (SMFL.) NYL. in einer Höhe über 600 und 854 m. Längs der vielen Wasserläufe verfolgt der Verfasser thermophile Arten bis zu ihren Grenzpunkten im Pilsener Lande.

(Autoref.).

A. J. Zmuda: O roslinnosci jaskin tatrzańskich. — Über die Vegetation der Tátraer Höhlen. — Extr. du Bulletin de l'acad. des sc. de Cracovie, cl. des sc. math. et natur. Ser. B. sc. natur. Juin-Juillet 1915: 121—179, Kraków 1915. — 8°.

Igen értékes mű, melynek célja, hogy a Magas-Tátra barlangi flórája ismeretének

Ein verdienstvolles Werk, welche den Zweck hat unsere lückenhaften Kenntnisse der

hiányos voltán segítsen. Szerző az 1912—3. években 12 tátrai barlangot kutatott át. A munka teljes egészében lengyel nyelven (a *Rozprawy Wydziału mat. przyrodn. Akad. Umiejetności*-ban) fog megjelenni, itt csak röviden tárgyalja az egyes barlangok helyzetét, fekvését, fontosabb fizikai tulajdonságait s adja az ott észlelt növények táblázatos kimutatását. A megvizsgált barlangok a következők voltak:

a) a lengyel oldalon:

Oblazkova Jama, Grota Mylna, Jaskinia Raptawicka, Zimna Grota, Zbójnickie Okna Niżnie, Grota Groby, Smocza Jama, Dziura, Ausfluss des Kościelisko-Baches, Grota Magory;

b) a magyar oldalon:

Alabástrombarlang, Rauschkeller, a Nowy Wierch barlangjai Podspady mellett, Muran.

Összehasonlítás céljából felkereste szerző az Ojców melletti (Krakówtól ÉNy-ra) Łokietka s a Triest melletti Opčina barlangot. Behatóan ismerteti a barlangi növények életfeltételeit (fény, víz, meleg, szél, tengerszínfeletti magasság, substratum, létért való küzdelem). 8 példa felemlítése után a fajok táblázatos kimutatását s a flóra jellemzését adja. Felsorolja a barlangok flórája eredeti és secundarius tagjait, arra a meggyőződésre jutva, hogy a tátrai barlangi flóra bizonyos mértékben a relictum-flóra jellegét viseli magán (cf. p. 177).

Höhlen der Hohen-Tátra in botanischer Hinsicht zu ergänzen. Der Verfasser besuchte in d. J. 1912—3: 12 Höhlen. Der ausführliche Text wird in polnischer Sprache (in *Rozprawy Wydziału mat. przyr. Akad. Umiejetności*) erscheinen: in der vorliegenden Publikation beschränkt sich der Verf. nur auf die Angabe der Lage, der wichtigsten physikalischen Eigenschaften jeder einzelnen Höhle und auf eine tabell. Zusammenstellung der beobachteten Pflanzen. Die untersuchten Höhlen sind:

a) auf der polnischen Seite:

b) auf der ungarischen Seite: die Alabasterhöhle, der Rauschkeller, Höhlen im Nowy Wierch bei Podspady, die Muran-Höhle.

Zum Vergleich besuchte der Verf. die Höhlen: Jaskinia Łokietka auf der kleinpolnischen Hochebene in Ojców und die Höhle Opčina bei Triest. Ausführlich werden die Lebensbedingungen (Licht, Wasser, Wärme, Luftbewegung, Seehöhe, Substrat, der Kampf ums Dasein) der Höhlenpflanzen beschrieben. Nach Anführung von 8 Beispielen gibt der Verf. eine tabellarische Uebersicht der Arten und eine Charakteristik der Flora, er teilt die Glieder in solche der ursprünglichen und Glieder der sekundären Höhlen-Flora: die ursprüngliche Flora eines ganzen Teiles der tatrischen

Mivel referens eme tátrai barlangokat is mind, több alkalommal felkereste speciális, *Molendó*-kat illető tanulmányai kedvéért, szerzőnek a *Molendó*-kat illető megfigyeléseivel (lelőhely, előfordulás, fényélvezet, etc.) egyáltalán nem érthet egyet. Ez azonban sem mit sem von le szerzőnek nagy érdemeiből.

Höhlenflora weist nach Ansicht des Verf. gewissermassen den Charakter einer Reliktenflora auf.

Da Referent alle diese Tatra-Höhlen auch selbst öfters speziell zum Zwecke des Studiums des Vorkommens von *Molendoa* besucht hat, kann er eben diese Moosgattung betreffend in vieler Hinsicht (Standort, Vorkommen, Lichtgenuss etc.) den Ansichten des Verf. nicht beistimmen, was aber das Verdienst des Verfassers nicht im geringsten Masse beeinträchtigt.

Győrfy (Kolozsvar).

# A Kir. M. Természettud. Társulat növénytani szakosztályának ülései. — Sitzungen der botanischen Sektion der königl. ungar. naturwissenschaftlichen Gesellschaft.

Az 1916. évi január hó 12.-én tartott ülés. — Sitzung am 12. Jänner 1916.

1. Sántha László zuzmók-ról készített plasztikus sztereoszkópi képeket szemléltet.

2. Jávorka Sándor «Kisebb megjegyzések és újabb adatok IV.» czímen tart előadást, melynek során néhány ritkább, a Magyar Nemzeti Múzeum növénytára herbariumának rendezése alkalmával előkerült s a hazai florisztika szempontjából érdekes növényt mutat be magyarországi lelőhelyekről.

3. Fodor Ferencz «Szatmár- megye növényföldrajzának vázlata» cz. értekezését behatóan ismertetve JÁVORKA SÁNDOR terjeszti elő.

1. Lad. Sántha demonstriert plastische stereoskopische Aufnahmen von Flechten.

2. Alex. Jávorka hält unter dem Titel «Kleinere Bemerkungen und neuere Angaben IV» einen Vortrag, gelegentlich dessen einige hinsichtlich der floristischen Erforschung unseres Landes interessante Pflanzen von ungar. Standorten vorgelegt werden, die ihn während des Ordnen des Herbares des ungar. Nat.-Museums unter die Hände geraten sind.

3. ALEXANDER JÁVORKA legt eine Arbeit Franz Fodor's «Pflanzengeographische Skizze des Szatmár Komitates» vor, die eingehend besprochen wird.

# ZOBODAT - [www.zobodat.at](http://www.zobodat.at)

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1916

Band/Volume: [15](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ausländische botan. Arbeiten. 100-104](#)